

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-121>

УДК 336.74:004.9

КРИПТОВАЛЮТИ ТА ЇХ МІСЦЕ У СУЧАСНІЙ ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ

CRYPTOCURRENCIES AND THEIR PLACE IN THE MODERN FINANCIAL SYSTEM

Сербін Олексій Володимирович
бізнес-аналітик,
ІТ-компанія Empeek
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-8358-0643>

Serbin Oleksii
IT-company Empeek

Стаття присвячена дослідженню ролі криптовалют у сучасній фінансовій системі. Мета дослідження – вивчити особливості розвитку криптовалют та їхній вплив на глобальну економіку. В ході наукового дослідження використовувалися загальнонаукові методи пізнання: аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння, узагальнення. Результати дослідження показують, що на глобальному рівні криптовалюти демонструють ряд особливостей, які впливають на економіку. Дослідження вказує на високу волатильність криптовалют та їх залежність від глобальних економічних умов, настрою інвесторів, технологічних проривів та регуляторного середовища. Практичне значення дослідження полягає в тому, що воно підкреслює потенціал криптовалют як інструменту фінансових інновацій і їх вплив на глобальну економіку та фінансову систему.

Ключові слова: криптовалюти, фінансова система, ринкова капіталізація, інвестиції, регуляція.

This article explores the role of cryptocurrencies in the modern financial system. The aim of the study is to examine the development features of cryptocurrencies and their impact on the global economy. General scientific methods of cognition were used in the research: analysis, synthesis, induction, deduction, comparison, generalization. The research results show that on a global level, cryptocurrencies exhibit several features that affect the economy. Initially, cryptocurrencies were considered a niche asset for technologically savvy investors, but over time their popularity has significantly increased, attracting a wide range of investors, including institutional funds and financial organizations. This has led to the growth of market capitalizations and increased impact on financial markets. For example, the market capitalization of cryptocurrencies rapidly grew from \$1.9 trillion in June 2021 to \$2.9 trillion in December 2021. Then there was a significant decline to \$0.889 trillion in December 2022, which could have been caused by economic instabilities, regulatory changes, and reduced investment activity. Since December 2022, a recovery trend has been observed, with capitalization rising to \$2.4 trillion in March 2024, supported by positive regulatory changes, technological innovations, and increased trust in digital assets. The study also indicates high volatility of cryptocurrencies and their dependence on global economic conditions, investor sentiment, technological breakthroughs, and the regulatory environment. An analysis of digital asset revenues in Ukraine reveals stable and significant growth. From 2023 to 2028, cryptocurrency revenues have significantly increased, highlighting the potential of cryptocurrencies not only as a speculative asset but also as a means of payment and a tool for financial innovation. Such growth promotes the development of the infrastructure and technologies necessary for integrating cryptocurrencies into everyday life. The practical significance of the study lies in emphasizing the potential of cryptocurrencies as a tool for financial innovation and their impact on the global economy and financial system.

Keywords: cryptocurrencies, financial system, market capitalization, investments, regulation.

Постановка проблеми. Криптовалюта відіграє значну роль у сучасній фінансовій системі, впливаючи на неї через ряд важливих аспектів. По-перше, криптовалюти пропонують альтернативу традиційним валютам і платіжним системам, вносячи інновації у спосіб здійснення фінансових транзакцій. Це вклю-

чає зменшення залежності від централізованих фінансових інститутів та забезпечення можливості проводити транзакції безпосередньо між користувачами. По-друге, криптовалюта впливає на фінансові ринки, викликаючи зміни в інвестиційних стратегіях та портфелях. Зі зростанням капіталізації ринку

криптовалют, інвестори все частіше включають їх до своїх інвестиційних портфелів як спосіб диверсифікації активів та хеджування проти інфляції або геополітичних ризиків. По-третє, криптовалюта сприяє глобалізації фінансових послуг, роблячи їх доступнішими для ширшого кола людей, які раніше були відірвані від традиційних банківських систем. Це особливо важливо для жителів країн із нестабільними економіками або обмеженим доступом до банківських послуг.

У контексті нестабільної політичної ситуації в Україні, зокрема під час війни, криптовалюта виявилася надзвичайно зручним та ефективним платіжним інструментом. Однією з ключових переваг криптовалюти є її здатність уникати традиційних банківських та державних регуляцій, що стає критично важливим у ситуаціях, коли існують загрози оподаткування волонтерських внесків та інших допоміжних коштів.

Використання криптовалюти дозволяє збирати кошти швидко та ефективно, минаючи звичайні бюрократичні процедури та обмеження. Це стає особливо цінним у кризові часи, коли швидкість реагування є вирішальною. Завдяки глобальному характеру криптовалют, волонтерські організації мають можливість отримувати пожертви з усього світу, не втрачаючи часу на валютні перекази та інші фінансові операції, що часто супроводжуються значними комісіями.

Здатність криптовалют забезпечувати швидке і гнучке фінансування не обмежується лише волонтерськими ініціативами або надзвичайними ситуаціями; вона також активно використовується у бізнес-середовищі, зокрема серед стартапів. У відповідь на нестабільну політичну та економічну ситуацію, багато українських підприємців і новаторів вдаються до криптовалюти як засобу залучення інвестицій та управління фінансовими потоками.

Таким чином, криптовалюта відкриває нові перспективи для української фінансової системи, пропонуючи альтернативні та інноваційні шляхи здійснення фінансових операцій. Її здатність до швидких та ефективних транзакцій, незалежно від географічних кордонів та традиційних банківських обмежень, робить її практичним інструментом для сучасної економіки.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій. Питання місця криптовалют у сучасній фінансовій системі є достатньо дослідженим у вітчизняній науковій літера-

турі. Попри це, стрімкий розвиток криптовалют формує достатньо вузький період актуальності таких досліджень. Тож, щоб визначити сучасний стан криптовалюти, дослідження опирається на статистичні дані, інсайти та звіти.

Значний вклад у розвиток теми мають такі автори як В. Груша [1], який дослідив варіанти використання криптовалют для розрахунків в Україні. Він зазначає, що все більше українців мають можливість використовувати криптовалюту в повсякденному житті, що свідчить про інтеграцію цифрових активів у реальний сектор економіки. Дослідження на платформі Medium [2] підкреслює важливу роль криптовалют у фінансуванні стартапів та нових проектів, що дозволяє підприємцям залучати капітал швидше та з меншими витратами.

Фінансування крипто-стартапів досягло \$100 млрд, про що свідчить стаття в In Venture [3]. Це підтверджує зростаючу значущість криптовалют у венчурному капіталі. Згідно з даними Statista [5], обсяг доходів від криптовалют в Україні продовжує зростати, що свідчить про їх популярність серед українців.

Експертна література, така як дослідження Financial Times Digital Assets [6] та аналітика Forbes Advisor AU [8], підтверджує глобальну значущість криптовалют у сучасній економіці. S. Hammer [7] досліджує роль цифрових активів у контексті української кризи, підкреслюючи їх важливість у нестабільних політичних умовах. Це підтверджується і зростанням венчурного капіталу в криптоіндустрії, про що свідчить M. Sign [9], відзначаючи збільшення фінансування до \$2.4 млрд.

Для дослідження використовувалася і експертна література, це публікації у сучасних інтернет-виданнях, таких як CoinDesk [11] та The Block Research [10], які висвітлюють сучасні аспекти теми. Попри достатню кількість літератури з даної теми, відчувається нестача систематизованого матеріалу, а тому із використанням різних методів наукового пізнання було проаналізовано, погруповано, систематизовано інформацію і подано у світлі теми дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри достатню кількість літератури з даної теми, відчувається нестача систематизованого матеріалу з визначення криптовалюти у фінансовій системі України, а тому із використанням різних методів наукового пізнання було проаналізовано, погруповано, систематизовано інформацію і подано у світлі теми дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання) – показати місце криптовалюти у сучасній фінансовій системі.

Виклад основного матеріалу дослідження. У світовому контексті розвитку криптовалюти демонструють ряд особливостей, які характеризують їхній вплив на глобальну економіку. Спочатку вони сприймалися як нішевий актив для технологічно освічених інвесторів, але з часом їхня популярність значно зросла, викликавши інтерес у широкого кола інвесторів, включаючи інституційні фонди і фінансові організації. Це призвело до зростання ринкових капіталізацій і підвищення загального впливу на фінансові ринки.

Аналізуючи наведені дані від сайту Digital Assets Dashboard [6], можна прослідкувати загальні тенденції ринку криптовалют з червня 2021 по березень 2024 року (рис. 1).

Зростання (червень 2021 – грудень 2021): починаючи з червня 2021 року, ринкова капіталізація криптовалют зазнала стрімкого зростання з 1,9 трлн доларів до 2,9 трлн доларів у грудні 2021 року. Цей період характеризувався інтенсивним інтересом інвесторів і великим попитом на криптовалюти.

Падіння (грудень 2021 – грудень 2022): після досягнення піку у грудні 2021 року, наступив період значного зниження, де капіталізація знизилася до 0,889 трлн доларів у грудні 2022 року. Це падіння могло бути спричинене економічними нестабільностями, регуляторними змінами у різних країнах, а також зниженням інвестиційної активності.

Відновлення (грудень 2022 – березень 2024): після періоду падіння спостерігається тенденція до відновлення, де капіталізація поступово збільшується з 0,889 трлн доларів до 2,4 трлн доларів у березні 2024 року. Цей процес міг бути підтриманий позитивними змінами в регуляції, зростанням технологічних інновацій та збільшенням довіри до цифрових активів [6].

Аналіз динаміки ринку криптовалют вказує на високу волатильність і залежність ринку від глобальних економічних умов, інвесторського настрою, технологічних проривів, а також регуляторного середовища.

Існує на сьогодні сотні видів криптовалют. Криптовалюти, що користуються найбільшим попитом на ринку, зображені у табл. 1.

Загальна кількість криптовалют на ринку наразі перевищує 2000 різних видів, і кожна з них має свої унікальні характеристики та призначення. Від великих проектів з масштабними амбіціями до менших альтернативних "алткойнів", що пропонують інновації в певних нішах, варіативність цих цифрових активів забезпечує широкий спектр можливостей для інвестування та використання. Такі проекти, як Ethereum, що сприяє створенню децентралізованих додатків, і Ripple, який вирішує проблеми міжбанківських переказів, демонструють, як різноманітність може сприяти зростанню всієї екосистеми [8].

Безумовно, Bitcoin займає домінуюче положення на ринку криптовалют, оскільки це

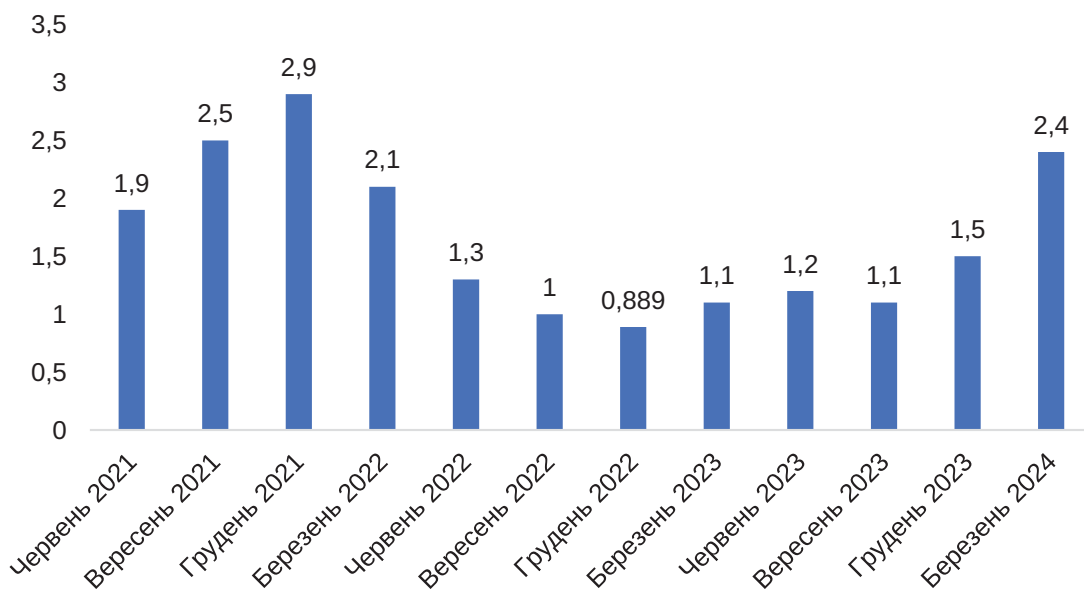

Рис. 1. Світовий ринок криптовалют, \$ трлн [6]

Таблиця 1

Основні валютні криптовалюти

№ у рейтингу CoinDesk	Назва	Вартість станом на 16 квітня 2024 року	Ринкова капіталізація
1	Bitcoin	\$63,148.64	\$1.24Т
7	XRP	\$0.49049194	\$27.04В
8	Dogecoin	\$0.15612390	\$22.46В
11	Shiba Inu	\$0.00002273	\$13.39В
15	Bitcoin Cash	\$488.64	\$9.62В
19	Litecoin	\$78.63	\$5.85В
22	UNUS SED LEO	\$5.89	\$5.46В
27	OKB	\$59.10	\$3.55В
29	cronos	\$0.12529415	\$3.34В
33	Stellar	\$0.10747120	\$3.10В
36	VeChain	\$0.03925516	\$2.85В

Джерело: систематизовано автором [11]

перша криптовалюта, яка виникла, і про неї чули практично всі люди, що мають доступ до інтернету. Вона не тільки відкрила шлях для інших криптовалют, але й продовжує бути мірою стабільності та інвестиційної надійності в галузі, незважаючи на свою волатильність.

Ринок криптовалют продовжує еволюціонувати, адаптуючись до змін у технологіях, регуляції та загальноекономічних умовах. Ця динаміка сприяє появі нових форм криптовалют, які можуть вирішувати специфічні проблеми або надавати унікальні можливості.

Криптовалюта в Україні постійно зростає та стає інтегральною частиною фінансової системи країни, відіграючи значущу роль у формуванні цифрової економіки. Аналіз дохо-

дів від цифрових активів українців, зокрема криптовалют, виявляє стабільне та імпульсантичне зростання. За період з 2023 по 2028 рік доходи значно збільшились, що відображено у табл. 2.

Ця стрімка динаміка свідчить про зростаючу впевненість інвесторів та користувачів у криптовалюту як надійний інструмент збереження та фінансування капіталу. Цей тренд підкреслює потенціал криптовалют не лише як спекулятивного активу, але й як засобу розрахунків та інструменту для фінансових інновацій. Таке зростання сприяє розвитку інфраструктури та технологій, необхідних для інтеграції криптовалют у повсякденне життя, підтримки стартапів та створення нових робочих місць.

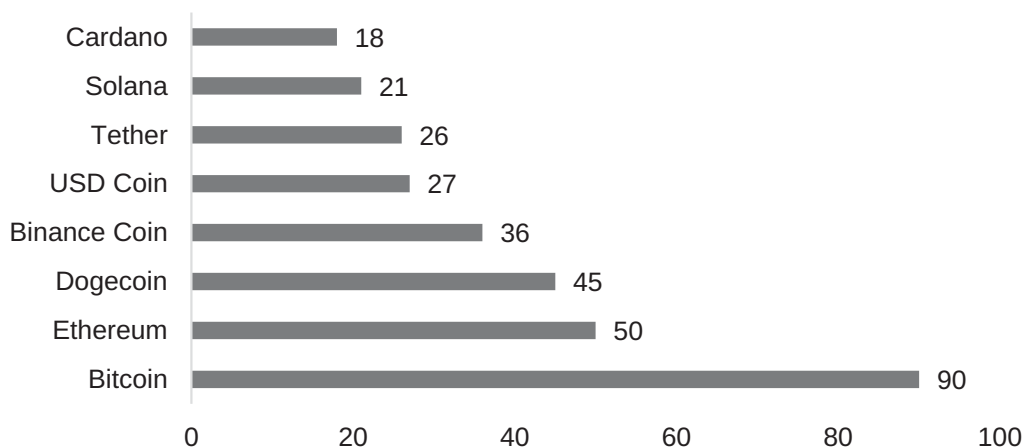

Рис. 2. Популярність криптовалюти (у % опитаних, яким відома дана криптовалюта) [8]

Таблиця 2

Дохід Українців від цифрових активів: криптовалюти та токенів, млн дол. США

Вид активу	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Cryptocurrency	30,9	65,5	107,4	137,9	154	170

Джерело: систематизовано автором [5; 7]

Сучасний фінансовий сектор також еволюціонує з розвитком криптовалют. Згідно з останніми звітами, 71% споживачів, які використовують фінансові транзакції, вказують на необхідність зменшення їх вартості. Також 70% клієнтів бажають прискорення транзакцій, а 63% зазначають важливість їхньої більшої доступності [10]. Підвищені тарифи, тривалі часові рамки проведення операцій та обмеження у доступі особливо тиснуть на менш забезпечені демографічні групи та малі підприємства, перешкоджаючи їх фінансовому розвитку та мобільності.

Криптовалюти пропонують значні переваги порівняно з традиційними платіжними системами, оскільки вони можуть забезпечити виконання платежів у десятки тисяч разів дешевше та швидше. Наприклад, традиційні банківські перекази можуть коштувати до 50 доларів США у вигляді комісій, тоді як у деяких блокчейн-мережах витрати можуть скласти менше ніж 0,01 долара США. Крім того, кредитування в рамках децентралізованих фінансів (DeFi) може бути виконане в 144 рази швидше, ніж через звичайні банківські системи, сприяючи демократизації доступу до фінансових ресурсів [10].

Сьогодні криптовалюта стала рівноправним інструментом платежу в електронній комерції. Багато магазинів вже приймають криптовалюту за товари та послуги. Одним із недавніх прикладів є Фокстрот, який у 2022 році запровадив можливість оплати через Binance Pay [4].

Криптовалюта вже давно перестала бути виключно засобом для онлайн-покупок, адже її застосування поширилося на різні сфери. Це включає оплату послуг, виплату заробітних плат, здійснення благодійних внесків, оплату подорожей, а також фінансову підтримку родини за кордоном. Криптовалюта також використовується як альтернатива звичним фінансовим інструментам для масового прийняття. Цей тренд сприяє більшій інтеграції криптовалют у повсякденне життя, відкриваючи нові можливості для ефективних та зручних фінансових транзакцій [1].

Криптовалюти стають все більш значущими у сфері фінансування стартапів та нових проєктів, пропонуючи такі переваги:

- Швидкість і простота: криптовалюти дозволяють ефективно і легко проводити глобальні транзакції, що є корисним для стартапів з міжнародною аудиторією.

- Географічна доступність: використання криптовалют не залежить від національних кордонів, що важливо для стартапів у регіонах з обмеженим доступом до традиційних фінансових систем.

- Децентралізація: оскільки криптовалюти не контролюються центральними органами, вони привабливі для стартапів, що прагнуть уникнути державного регулювання [2].

З 2014 року в криптоіндустрії зібрано коштів на суму \$101 млрд. Венчурне фінансування та продаж токенів стали ключовими локомотивами росту цієї індустрії. Фінансування крипто-стартапів зазнало значного спаду після подій 2021 і 2022 років, що відбулося на загальному зниженні венчурних інвестицій у сферу фінтеху, які у 2021 році досягли свого піку у понад 110 мільярдів доларів по всьому світу [3]. Обсяг фінансування стартапів у сфері криптовалют тільки за 2024 рік склав \$2,4 млрд. Цей показник відображає зростання інтересу інвесторів, спричинене очікуванням зниження процентних ставок та введенням на ринок першого в США біткойн-ETF на основі реальних активів, що спонукало збільшення обсягів інвестицій.

Фінансування було реалізовано через 518 інвестиційних угод, збільшившись на 40,3% порівняно з попереднім кварталом, тоді як глобальні венчурні інвестиції скоротились до майже п'ятирічного мінімуму за аналогічний період.

Протягом 2024 року лідирували стартапи, що займаються розробкою інфраструктури для криптовалют та блокчейн-технологій. Найбільшою угодою стала інвестиція в децентралізовану хмарну платформу Together AI, яка залучила \$106 млн США у раунді раннього етапу, очоленому Salesforce Ventures, оцінивши компанію у \$1,1 млрд.

Деякі конкретні способи використання криптовалют для фінансування стартапів включають:

– ICO (Initial Coin Offering): стартапи випускають нові токени або криптовалюти для залучення інвестицій через краудфандингові кампанії, особливо в сферах, пов'язаних з блокчейном та децентралізованими фінансами.

– STO (Security Token Offering): це метод залучення коштів, де токени виступають як цінні папери, що може бути застосовано у традиційних галузях, таких як нерухомість або високі технології.

– Криптовалютні біржі: інвестори можуть купувати та продавати токени стартапів на криптовалютних біржах, що відкриває широкі можливості для залучення капіталу [2].

– Венчурна компанія Coinbase Ventures лідирує за кількістю інвестицій з 443 угодами, що складає приблизно 4% від усіх угод з 2017 року. Animoca Brands Corp. та Outlier Ventures Ltd. займають друге та третє місце відповідно [3].

Висновки. Криптовалюта має значний вплив на світовий фінансовий ринок, продемонструвавши динамічне зростання та значні коливання ринкової капіталізації протягом останніх років. Її широке прийняття та інтеграція в глобальні фінансові системи вказують на важливість як інвестиційного активу та засобу

розрахунків. Волатильність криптовалют відображає їх чутливість до змін у глобальних економічних умовах, технологічних інноваціях, та регуляторних політиках, підкреслюючи їх важливу роль у сучасній фінансовій екосистемі.

Криптовалюта значно розширила можливості платіжних систем, пропонуючи швидкі, доступні та надзвичайно економічно вигідні транзакції, що робить її важливим інструментом у глобальних фінансових операціях.

Криптовалюта радикально трансформувала механізми фінансування стартапів, забезпечуючи незалежність від традиційних фінансових систем і централізованого контролю. Це зокрема проявляється у широкому використанні Initial Coin Offerings (ICO), що дозволяють стартапам у сфері технологій залучити кошти безпосередньо від інвесторів глобально, минаючи регуляторні обмеження та фінансові бар'єри. За даними звіту 2024 року, через ICO та інші криптоінструменти було залучено близько \$2,4 млрд, що свідчить про зростаючий інтерес інвесторів. Водночас, децентралізація криптовалют сприяє розробці нових продуктів та сервісів, що впливає на масштаби інновацій у глобальному масштабі. Зокрема, венчурна компанія Coinbase Ventures очолила сектор із 443 угодами з 2017 року, забезпечуючи підтримку найбільш перспективних проектів в індустрії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Груша В. 5 варіантів, де українець може розрахуватися криптовалютою. Dev, 2024. URL: <https://dev.ua/blogs/posts/rozrakhuvatys-kryptovaliutoiu-blog>
2. Роль криптовалют у фінансуванні стартапів та нових проектів. Medium, 2024. URL: <https://medium.com/@tommyv96/%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8C-%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BF%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82-%D1%83-%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BF%D1%96%D0%B2-%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82%D1%96%D0%B2-909a7b06d8ca>
3. Фінансування крипто-стартапів пододало крах і досягло \$100 млрд. In Venture 2024. URL: <https://kawasebroker.com/uk/news/world/finansuvannya-kripto-startapiv-podolalo-krah-i-dosyaglo-dollar100-mlrd>
4. Фокстрот запустив можливість оплати криптовалютою через Binance Pay. Інтерфакс, 2022. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/835247.html>
5. Cryptocurrencies – Ukraine: Revenue. Statista, 2024. URL: <https://www.statista.com/outlook/fmo/digital-assets/cryptocurrencies/ukraine>
6. Digital assets dashboard. Financial Times Digital Assets, 2024. URL: <https://digitalassets.ft.com>
7. Hammer S. The Significance of Digital Assets in the Ukraine Crisis. The Global Order After Russia's Invasion of Ukraine, Spring 2022. URL: https://global.upenn.edu/sites/default/files/perry-world-house/hammer_ukrainethoughtpiece.pdf
8. Michael A., McGimpsey P. Cryptocurrency Statistics 2024. Forbes Advisor AU, 2024. URL: <https://www.forbes.com/advisor/au/investing/cryptocurrency/cryptocurrency-statistics/>
9. Sign M. Venture capital funding in crypto rises to \$2.4 billion, PitchBook says. Yahoo Finance, 2024. URL: https://finance.yahoo.com/news/venture-capital-funding-crypto-rises-040407347.html?guccounter=1&guce_refer

rer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xLmNvbS8&guce_referrer_sig=AQAAAHnedwD5WQrvA3hwbka8AGLKXWOwqE3XawwXtuZ0-ytaqSoXg5v9aBU141TqsbFWyOdHN59-c9NKFsY-EbayPfbQzD0tQf-ov6mtZijdGNKFFDgen8-witrdaaNEjNEXJ2TPo6Vsb8cGM2wlbWdnlGDDTv6Eob-3nt4z0jRpNKD

10. The State of Crypto: Fairer, Cheaper, Faster Everyday Finance – in partnership with Coinbase. The Block Research, 2023. URL: <https://www.theblock.co/post/276339/the-state-of-crypto-fairer-cheaper-faster-everyday-finance-in-partnership-with-coinbase>

11. Top Cryptocurrency Prices and Market Cap. CoinDesk, 2024. URL: <https://www.coindesk.com/price>

REFERENCES:

1. Hrusha V. (2024) 5 variantiv, de ukrayinets mozhe rozrakhuvatysia kryptovaliutoiu [5 options where a Ukrainian can pay with cryptocurrency]. Dev. Available at: <https://dev.ua/blogs/posts/rozrakhuvatys-kryptovaliutoiu-blog>

2. Medium. (2024) Rol kryptovaliut u finansuvanni startapiv ta novykh proektiv [The role of cryptocurrencies in financing startups and new projects]. Available at: <https://medium.com/@tommyv96/%D1%80%D0%BE%D0%B%D1%8C-%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BF%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%B%D1%8E%D1%82-%D1%83-%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%96-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BF%D1%96%D0%B2-%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82%D1%96%D0%B2-909a7b06d8ca>

3. In Venture. (2024) Finansuvannia krypto-startapiv podolalo krakh i dosiahlo \$100 mlrd [Crypto startup funding has overcome the crash and reached \$100 billion]. Available at: <https://kawasebroker.com/uk/news/world/finansuvannya-kripto-startapiv-podolalo-krakh-i-dosyaglo-dollar100-mlrd>

4. Interfaks (2022) Fokstrot zapustyv mozhlyvist oplaty kryptovaliutoiu cherez Binance Pay [Foxtrot launched the possibility of payment by cryptocurrency via Binance Pay]. Available at: <https://interfax.com.ua/news/economic/835247.html>

5. Statista. (2024) Cryptocurrencies – Ukraine: Revenue. Available at: <https://www.statista.com/outlook/fmo/digital-assets/cryptocurrencies/ukraine>

6. Financial Times Digital Assets. (2024) Digital assets dashboard. Available at: <https://digitalassets.ft.com>

7. Hammer S. (2022) The Significance of Digital Assets in the Ukraine Crisis. The Global Order After Russia's Invasion of Ukraine, Spring 2022. Available at: <https://global.upenn.edu/sites/default/files/perry-world-house/hammerukrainethoughtpiece.pdf>

8. Michael, A., & McGimpsey, P. (2024). Cryptocurrency Statistics 2024. Forbes Advisor AU. Available at: <https://www.forbes.com/advisor/au/investing/cryptocurrency/cryptocurrency-statistics/>

9. Sign M. (2024) Venture capital funding in crypto rises to \$2.4 billion, PitchBook says. Yahoo Finance. Available at: https://finance.yahoo.com/news/venture-capital-funding-crypto-rises-040407347.html?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xLmNvbS8&guce_referrer_sig=AQAAAHnedwD5WQrvA3hwbka8AGLKXWOWwqE3XawwXtuZ0-ytaqSoXg5v9aBU141TqsbFWyOdHN59-c9NKFsY-EbayPfbQzD0tQf-ov6mtZijdGNKFFDgen8-witrdaaNEjNEXJ2TPo6Vsb8cGM2wlbWdnlGDDTv6Eob-3nt4z0jRpNKD

10. The Block Research. (2023) The State of Crypto: Fairer, Cheaper, Faster Everyday Finance – in partnership with Coinbase. Available at: <https://www.theblock.co/post/276339/the-state-of-crypto-fairer-cheaper-faster-everyday-finance-in-partnership-with-coinbase>

11. CoinDesk. (2024) Top Cryptocurrency Prices and Market Cap. Available at: <https://www.coindesk.com/price>